

SPECIFIKACIJA

IZBRANA KAKOVOST

Sadje in predelani izdelki iz sadja

Ljubljana, december 2018

KAZALO

1	UVOD	3
2	POSEBNE DOLOČBE	3
3	VSTOPNI kriteriji, KI IZKAZUJEJO IZBRANO KAKOVOST	4
3.1.	KRITERIJ 1: Doseganje optimalne stopnje topne suhe snovi sadja in zahteve glede vsebnosti vlage za lupinarje	4
3.2	KRITERIJ 2: Kratke transportne poti	5
3.3	KRITERIJ 3: Gnojenje.....	6
3.4	KRITERIJ 4 : Omejitve vnosa čistega dušika v tla	6
3.5	KRITERIJ 5: Širina herbicidnega pasu.....	7
3.6	KRITERIJ 6: Varstvo rastlin	7
3.7	KRITERIJ 7: Določitev obiralnega okna za jabolka v skladu z napovedjo.....	8
3.8	KRITERIJ 8: Predelava sadja	8
4	DODATNE ZAHTEVE	9
4.1	Skladiščenje in priprava za trg pri pridelovalcu.....	9
4.2	Hladilnica ali sortirnica pri pridelovalcu ali predelovalcu.....	9
5	POSEBNI POGOJI TRŽENJA.....	9
5.1	Posebni pogoji trženja za pridelovalce in predelovalce	9
5.2	Posebni pogoji trženja za nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja pri kupcu.....	9
6	Vodenje evidenc.....	11
7	SISTEM NADZORA.....	11

1 UVOD

Zaščitni znak IZBRANA KAKOVOST je namenjen označevanju sadja in izdelkov iz sadja, ki ustrezajo kriterijem iz te specifikacije in za katere je osnovna surovina pridelana in predelana v isti državi (v nadaljevanju: znak izbrana kakovost).

S to Specifikacijo pridelovalci in predelovalci postavljajo dodatne zahteve glede načina pridelave in predelave, kakovosti sadja in izdelkov iz sadja, kratkih transportnih poti, ki zagotavljajo svežino sadja, posebnih pogojev trženja ter transparentnosti in sledljivosti porekla skozi celoten proizvodni postopek.

Zahteve iz te Specifikacije presegajo zakonska določila, zato je vključevanje pridelovalcev, predelovalcev in kupcev, kot so opredeljeni s to specifikacijo, v shemo IZBRANA KAKOVOST prostovoljno.

V delu trženja zahteve iz te specifikacije ne veljajo za predpakirano sadje in predpakirane izdelke iz sadja za kupca.

Kupec je pravna ali fizična oseba, ki kupuje, dokupuje in prodaja sadje in izdelke iz sadja »Izbrana kakovost« oziroma opravlja gostinsko dejavnost v delu prodaje sadja in izdelkov iz sadja.

Pravico do uporabe zaščenega znaka IZBRANA KAKOVOST imajo ob doseganju kriterijev iz te specifikacije sadje in izdelki iz sadja, ki se tržijo v imenu pridelovalca oziroma predelovalca. Navedeno pomeni, da se zaščitni znak IK ne sme uporabljati za trgovske blagovne znamke. Zaščitni znak IZBRANA KAKOVOST se mora uporabljati skladno s predpisom, ki ureja postopek priznanja označbe »izbrana kakovost«.

Za vstop v shemo IZBRANA KAKOVOST in pridobitev certifikata se lahko vključujejo pridelovalci, predelovalci in kupci z nepredpakiranim sadjem in nepredpakiranimi izdelki iz sadja, v delu trženja po celotni proizvodni verigi – sadjarji, obrati za skladiščenje in pakiranje sadja, distributerji, obrati, ki predelujejo izdelke iz sadja, zadruga, kupci.

V shemo IZBRANA KAKOVOST se lahko vključi posameznik ali skupina proizvajalcev.

Vsi pridelovalci, predelovalci in kupci sadja in izdelkov iz sadja, ki pridobijo certifikat IZBRANA KAKOVOST in sadje in izdelke iz sadja v okviru te sheme tudi tržijo, morajo označiti pridelke in izdelke z zaščitnim znakom IZBRANA KAKOVOST.

2 POSEBNE DOLOČBE

Pravico do označevanja sadja in izdelkov iz sadja z zaščitnim znakom IZBRANA KAKOVOST imajo **pridelovalci, predelovalci sadja**, ki so pridobili certifikat IZBRANA KAKOVOST:

- Certificirani predelovalci sadja smejo uporabljati zaščitni znak IZBRANA KAKOVOST samo za sadje, ki ima pridobljen certifikat IZBRANA KAKOVOST.
- Certificirani pridelovalci na kmetijskem gospodarstvu, ki imajo registrirano dopolnilno dejavnost za predelavo sadja, lahko označujejo izdelke iz sadja z zaščitnim znakom IZBRANA KAKOVOST, če so certificirani tudi kot predelovalci.

Če pridelovalec prideluje več sadnih vrst lahko v shemo IZBRANA KAKOVOST vključi površine ene ali več sadnih vrst. Pridelovalec mora v shemo IZBRANA KAKOVOST vključiti vse površine iste sadne vrste na katerih prideluje sadje te sadne vrste v tekočem letu in so te površine v njegovi lasti ali zakupu in je na njih vrisan GERK.

3 VSTOPNI KRITERIJI, KI IZKAZUJEJO IZBRANO KAKOVOST

Sadne vrste, za katere zahteve za minimalno povprečno stopnjo topne suhe snovi, omejitev vnosa čistega dušika v tla in obiralno okno niso navedene, morajo izpolnjevati vse ostale zahteve iz te specifikacije, ki veljajo za vse sadne vrste.

3.1. KRITERIJ 1: Doseganje optimalne stopnje topne suhe snovi sadja in zahteve glede vsebnosti vlage za lupinarje

Ob spravilu sadja iz sheme IZBRANA KAKOVOST morajo sadne vrste dosegati predpisano stopnjo topne suhe snovi, ki se kontrolira pri pridelovalcih in v distribucijskem centru ali skladišču kupca v kolikor so sadje ali izdelki iz sadja nepredpakirani oziroma za lupinarje predpisano vsebnost vlage plodov, ki se kontrolira le pri dobavitelju (pridelovalec/predelovalec).

Optimalna zrelost ob obiranju je ključna, da je sadje »polnega okusa«. Dobavitelj je kupcu dolžan dostaviti sadje v skladu z vsebnostjo topne suhe snovi in vsebnostjo vlage pri lupinarjih predpisano v specifikaciji. V distribucijskem centru ali skladišču kupca se zahteve za prodajo sadja in predelanih izdelkov iz sadja iz sheme »Izbrana kakovost« nanašajo samo na nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja.

Specifikacija od pridelovalcev zahteva, da je vsebnost topne suhe snovi za vse pridelano in predelano sadje višja od zakonodajno predpisane in mora dosegati vrednosti iz preglednice 1.

Zakonodaja, ki ureja podrobna pravila o trženju in kakovosti sadja določa vsebnost topne suhe snovi izražene v °Brix izključno za:

- jabolka, najmanjše velikosti 60 mm, če je izražena s premerom, ali 90 g, če je izražena z maso. Plodovi manjših velikosti so lahko sprejemljivi, če je vrednost Brix najmanj 10,5°, velikost pa ni manjša od 50 mm ali 70 g.
- breskve,
- nektarine,
- kivi in
- namizno grozdje.

Pridelovalec in/ali člani skupine proizvajalcev vodijo evidence o izmerjenih stopnjah topne suhe snovi za posamezne vrste sadja.

V primeru izjemnih letin (neugodne vremenske razmere), ki jih ugotovijo ustrezne strokovne službe, inštituti, fakultete, ipd., se lahko zahtevane stopnje topne suhe snovi v specifikaciji zgolj začasno spremeni. Ugotovitev strokovnih služb oziroma znanstvenih inštitucij mora sektor uradno prejeti v obliki zapisnikov, analiz, študij, izjav in na podlagi teh ugotovitev sprejeti odločitve glede začasnega znižanja zahtev stopnje topne suhe snovi, navedene v specifikaciji.

Preglednica 1: Minimalna povprečna vsebnost topne suhe snovi za posamezno vrsto sadja v shemi IZBRANA KAKOVOST

	Topna suha snov pri pridelovalcu (° Brix)	Topna suha snov v distribucijskem centru ali skladišču kupca (° Brix)
Jabolka	11,0 oz. (10,5*)	11,0 oz. (10,5*)
Hruške	11,0	11,0
Češnja –zgodnja do (+12)	11	11
Češnja –srednja in pozna	14	14
Breskev in nektarina	9	9
Sliva	13	13
Kaki (umeden)	12	12
Kivi (aktinidija)	6,4	10 -pred vstopom v distribucijsko verigo (distribucijski center ali skladišče kupca)
Smokve (fige)	8	8
Marelca	12	12
Jagode – od 3. obiranja (zjutraj pri pridelovalcu)	8	8
Ameriške borovnice	9	9
Maline	8	8
Namizno grozdje:		
- Alphonse, Levallee, Cardinal, Victoria	12,5	12,5
- Sorte s pečkami	13,5	13,5
- Sorte brez pečk	14,5	14,5

*Za Idared in Granny smith

Preglednica 2: Zahteve za lupinarje

	Vsebnost vlage plodov v luščini (pri pridelovalcu)
Lupinarji - oreh in lešnik	največ 11,5%

3.2 KRITERIJ 2: Kratke transportne poti

Pridelava in predelava sadja v celoti potekata v isti državi. Transport sadja od pridelovalca do kupca je dovoljen v zračni razdalji največ 300 km.

Določba glede razdalje se ne upošteva v primeru, ko pridelovalec ali predelovalec certificirano sadje ali izdelke iz sadja ne trži v okviru sheme »izbrana kakovost«.

Pridelava in predelava sadja v isti državi omogočata, da se potrošniku ponudi lokalno sadje in izdelke iz sadja, posebno še ob kratkih transportnih poteh, kar pozitivno vpliva na varovanje okolja. Kratke transportne poti omogočajo, da je sadje obrano v svojem optimalnem obiralnem času tudi za tiste vrste sadja, ki nimajo predpisanega in določenega obiralnega okna. Ta kriterij tako potrošniku dodatno zagotavlja sadje obrano v svoji optimalni zrelosti.

3.3 KRITERIJ 3: Gnojenje

Uporaba digestata in komposta iz komunalnih čistilnih naprav, kapacitete 500 PE in več, ni dovoljena.

Uporaba digestata in komposta 1. razreda iz komunalnih čistilnih naprav je sicer zakonsko dovoljena. Glede na to, da se v komunalnih čistilnih napravah, kljub predpisanim monitoringom in analizam outputov, zbirajo inputi iz različnih dejavnosti, so okoljska tveganja večja. Zato morajo velike komunalne čistilne naprave poročati o rabi digestata in komposta na posameznih površinah.

Z uporabo digestata le iz manjših čistilnih naprav se želi zaokrožiti porabo hranil in ohranjanje organske mase na samem kmetijskem gospodarstvu v luči zelenega krožnega gospodarstva. Prav tako je namen, izogniti se dodatnim transportom predelanega konzerviranega digestata iz velikih čistilnih naprav, ki so močno oddaljena od kmetijskih površin.

3.4 KRITERIJ 4 : Omejitve vnosa čistega dušika v tla

Omejen letni vnos čistega dušika v tla na ha po posameznih sadnih vrstah

Zakonska omejitev čistega dušika iz živinskih gnojil na ha znaša 170 kg na ravni kmetijskega gospodarstva oziroma 250 kg dušika iz organskih gnojil na enoto rabe, za pridelavo sadja izbrana kakovost pa glede dušika veljajo zahteve iz preglednice 3.

S to zahtevo se želi doseči optimalno pridelavo sadja ob povečanem poudarku na varovanju naravnih virov. Ta dodatna zahteva omogoča racionalno rabo organske snovi, omejena pa je raba dušika. Z omejeno rabo vnosa čistega dušika se preprečuje spiranje dušika v podtalnico.

Preglednica 3: Največja letna dovoljena količina čistega dušika (N) na ha po posameznih sadnih vrstah, dodanega z gnojenjem

	N (kg /ha)
breskev	150
marelica	150
češnja	140
češplja	140
oljka	90
kaki	90
jablane, hruške*	60 (sorti zlati delišes in gala 90)
aktinidija	150
oreh	120

leska	120
kostanj	120
jagode	60
borovnice	60
namizno grozdje	90

* pri jablani in hruški je izjemoma dovoljeno največje dovoljene količine iz preglednice povečati za 50 kg/ha, vendar le ob izpolnjevanju enega od treh pogojev:

- če je bila predhodno opravljena analiza N_{\min}
- če je fiziološko stanje dreves takšno, da dolžina enoletnega prirastka iz terminalnih brstov ni večja od 30 cm
- če vsebnost humusa v tleh ne presega 4 %.

V kolikor so dovoljeni odmerki dušika v tej shemi večji, kot jih dovoljujejo predpisi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, je vnos dušika potrebno omejiti na količine, kot jih dovoljujejo omenjeni predpisi.

3.5 KRITERIJ 5: Širina herbicidnega pasu

Širina herbicidnega pasu ne sme presegati povprečja 1/3 neto površine nasada, ob pogoju, da je medvrstni prostor zatravljen.

Za jagode določila herbicidnega pasu ne veljajo. Izjeme pri širini herbicidnega pasu veljajo:

- za večvrstne nasade jablan in hrušk se dovoli širina herbicidnega pasu do 45 % (po izkrčitvi nasadov ta izjema odpade),
- tudi v nasadih brez negovane travne ledine širina herbicidnega pasu ne sme presegati vrednosti navedenih v prvem odstavku.

Pri orehu in leski se v času zorenja plodov dovoli širina herbicidnega pasu do 2/3 medvrstne razdalje, od začetka rastne dobe do zorenja plodov pa ne sme presegati 25 % medvrstne razdalje.

Z omejenim obsegom herbicidnega pasu si prizadevamo k ohranjanju trajne zatravljenosti, ki ima ugoden učinek pri ohranjanju organske snovi v tleh, preprečevanju spiranja hranil in preprečevanja erozije in gaženja zaradi prehoda kmetijske mehanizacije. Omejevanje herbicidnega pasu pa hkrati tudi prispeva k zmanjšanju rabe herbicidov.

3.6 KRITERIJ 6: Varstvo rastlin

Omejena raba sredstev za varstvo rastlin.

Pridelovalci smejo uporabljati le fitofarmacevtska sredstva, ki so registrirana v RS in se uporabljajo na način kot so predpisana v ekološki ali integrirani pridelavi sadja, opisani spodaj.

Fitofarmacevtska sredstva, ki so dovoljena v integrirani ali ekološki pridelavi sadja, imajo manjši negativni vpliv na okolje in na potrošnika, zmanjšuje se njihova uporaba. S tem se ohranja biotsko pestrost, varstvo habitatov. Pridelava sadja poteka v skladu z natančno določenimi pravili in z uporabo naravnih virov ter mehanizmov, ki zmanjšujejo negativne vplive na okolje in zdravje ljudi.

Namen je nadzorovana uporaba FFS, prednost se daje drugim metodam preden se poseže po FFS.

Bistveni cilji integrirane pridelave so:

- uravnoteženo izvajanje agrotehničnih ukrepov, ob skladnem upoštevanju gospodarskih, ekoloških in toksikoloških dejavnikov,
- prednost je dana naravnim ukrepom pred fitofarmaceutskimi, veterinarsko- farmacevtskimi in biotehnološkimi ukrepi, pri čem se doseže enak gospodarski učinek,
- pridelava brez uporabe gensko spremenjenih organizmov,
- nadzorovana uporaba gnojil in fitofarmaceutskih sredstev,
- pospeševanje in ohranjanje biotske raznovrstnosti z ustreznimi metodami varstva rastlin (biotično varstvo),
- gnojenje z organskimi gnojili ima prednost pred gnojenjem z mineralnimi gnojili,
- pred gnojenjem redno izvajanje analiz in s tem preprečevanje prehoda nitratov v podtalnico ter kopičenja nitratov rastlinah,
- kontrolirana pridelava in certificiranje pridelkov, kar daje potrošnikom zagotovilo, da proizvodi ustrezajo višjim standardom kakovosti,
- pridelava zdravstveno neoporečne - varne in kakovostne hrane.

Znano biološko dejstvo je, da imajo škodljivi organizmi (ŠO) sposobnost razvoja ras, ki so bolj ali manj odporne proti uporabljenim FFS. Po določenem obdobju večkratne zaporedne uporabe FFS z istim mehanizmom delovanja postanejo le-ta značilno manj učinkovita, saj so ŠO razvili odpornost nanje. Temu biološkemu fenomenu se ni možno moremo izogniti. S preišljeno strokovno rabo pripravkov se lahko pojave odpornosti le upočasni. S tem se prispeva k zmanjšanemu vnosu FFS v pridelovalni sistem. Med razvojem odpornosti in negativnimi vplivi uporabe FFS na okolje obstaja tesna povezava, ker razvoj odpornosti privede do povečevanja odmerkov in do povečevanja števila aplikacij FFS proti odpornim ŠO.

Priporočila temeljijo na sistematičnem menjavanju pripravkov v času, na kombiniranju pripravkov iz različnih kemičnih skupin in na številnih drugih preventivnih pristopih. S sistematičnim menjavanjem pripravkov v časovnem nizu (ena rastna doba ali več rastišnih dob skozi kolobar) se zagotovi, da škodljivi organizmi pridejo čim manjkrat v stik z aktivnimi snovmi z enakim mehanizmom delovanja.

3.7 KRITERIJ 7: Določitev obiralnega okna za jabolka v skladu z napovedjo

Spravilo jabolk se izvede skladno s priporočili strokovne službe glede napovedi zrelosti ali skladno z lastno notranjo kontrolo pridelovalca.

Pridelovalci jabolk obirajo jabolka v tako imenovanih obiralnih oknih, ki jih napovejo strokovne službe na področju sadjarstva na osnovi meritev in zahtev o zrelosti sadja določene vrste in sorte jabolk na posameznih območjih. Z upoštevanjem priporočenih vrednosti parametrov zrelosti in kakovosti jabolk, pomembnih za določitev obiralnega okna, se zagotavlja ustrezno kakovost jabolk tudi pri prodaji. Tako poteka obiranje jabolk v optimalnem času, kar je ključno za okusnost in kakovost. V kolikor ima pridelovalec izdelan lastni sistem notranjega monitoringa sledenja zrelosti, sam določi optimalni čas obiranja.

3.8 KRITERIJ 8: Predelava sadja

Tehnološke surovine (sladkor, čokolada, kava, kokos, začimbe...), ki jih ni moč pridelati v Sloveniji so lahko brez certifikata IZBRANA KAKOVOST in ne smejo presegati 25 % masnega deleža izdelka.

Pogoj, da se smejo izdelki iz sadja označiti z zaščitnim znakom IZBRANA KAKOVOST je, da morajo imeti vse uporabljene sadne surovine certifikat IZBRANA KAKOVOST. Ostale različice oznak in porekla v predelavi in na izdelkih iz sadja niso dovoljene. V kolikor je izdelek sestavljen, morajo biti vse osnovne surovine iz sheme IZBRANA KAKOVOST.

Predelovalec vodi evidenco, ki daje jasen vpogled v nabavljene količine surovin (sadje, koncentрати...) in predelane količine skladno s sledljivostjo in masnimi bilancami.

4 DODATNE ZAHTEVE

4.1 Skladiščenje in priprava za trg pri pridelovalcu

Sadje ne sme biti skladiščeno skupaj z drugimi kmetijskimi pridelki. Na ravni kmetijskega gospodarstva se shema zaključi z evidenco o sledljivosti pridelkov, kjer mora biti jasno zapisano: količine, datum in kam je pridelovalec oddal živilo oz. prodal.

4.2 Hladilnica ali sortirnica pri pridelovalcu ali predelovalcu

Sadje iz sheme kakovosti IZBRANA KAKOVOST mora biti jasno označeno in ločeno od ostalega sadja.

Hladilnica/sortirnica vodi evidenco, ki daje jasen vpogled v nabavljene/skladiščene/prodane količine certificiranega in necertificiranega sadja.

5 POSEBNI POGOJI TRŽENJA

5.1 Posebni pogoji trženja za pridelovalce in predelovalce

Pridelovalec ali predelovalec, ki pripravlja predpakirano sadje in izdelke iz sadja upošteva vse določbe iz te specifikacije.

5.2 Posebni pogoji trženja za nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja pri kupcu

V postopku certificiranja sheme IZBRANA KAKOVOST se v distribucijskem centru ali skladišču kupca za nepredpakirano sadje ali nepredpakirane izdelke iz sadja kontrolira vsebnost topne suhe snovi, ki mora biti skladna z vrednostmi iz preglednice 1.

Frekvenco vzorčenja sadja v distribucijskem centru ali skladišču zagotovi kupec skladno s svojimi notranjimi kontrolami tako, da so predpisani parametri iz specifikacije izpolnjeni. Dobavitelj mora na dobavnico ali drugo spremljajočo listino, ki jo posreduje kupcu, obvezno navesti podatek o izmerjeni topni suhi snovi dobavljenega sadja in vsebnosti vlage v lupinarjih. Merilne naprave vseh deležnikov v verigi morajo biti umerjene skladno z navodili proizvajalca. Evidence o umerjanju refraktometrov vodijo njihovi uporabniki in so na vpogled tako certifikacijskemu organu kot ostalim deležnikom v verigi Izbrana kakovost (od pridelovalca, predelovalca do kupca).

Preglednica 4: Posebni pogoji za trženje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja

<p>POSEBNI POGOJI ZA TRŽENJE NEPREDPAKIRANEGA SADJA IN NEPREDPAKIRANIH IZDELKOV IZ SADJA</p> <p>»IZBRANA KAKOVOST«</p>	<p>RAZLAGA</p>
<p>Označevanje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja IZBRANA KAKOVOST</p> <p>Nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja z oznako Izbrana kakovost lahko označijo samo pridelovalci/predelovalci, ki imajo veljaven certifikat za shemo IZBRANA KAKOVOST. Dobavitelj (pridelovalec/predelovalec), ki kupcu dobavi nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja IZBRANA KAKOVOST, zagotavlja kupcu, da ima za te artikle veljaven certifikat.</p> <p>Posebna določila</p> <p>Za označevanje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja z oznako IZBRANA KAKOVOST morajo certificirani pridelovalci/predelovalci zagotavljati zahteve iz te Specifikacije in spoštovati predpisana navodila in kriterije za označevanje.</p> <p>Prezem</p> <p>Pri sprejemu nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja IZBRANA KAKOVOST na mestu, kjer se opravi (vhodni) prevzem, je kupec dolžan pri naključno izbranih vzorcih preveriti skladnost nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja s podatki na dobavnici oziroma drugih spremljajočih dokumentih in izvesti prevzem tako, da ni podvržen negativnim vplivom.</p>	<p>Seznam certificiranih dobaviteljev, objavljen na enotni spletni strani ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, kjer so objavljeni vsi certificirani pridelovalci in predelovalci.</p> <p>Specifikacija za sadje in izdelke iz sadja – objavljena na spletnih straneh predlagateljev Specifikacije.</p> <p>Za negativni vpliv se ne šteje izvajanje meritev vsebnosti topne suhe snovi pri sadju ali vsebnosti vlage pri lupinarjih.</p>
<p>Prodaja nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja</p> <p>Kupec mora jasno označiti nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja z oznako IZBRANA KAKOVOST, ki mora biti ločeno (lahko npr. v zaboju/košari ipd.) od ostalega blaga, jasno označeno na cenovni etiketi z oznako "IK" ali IZBRANA KAKOVOST.</p> <p>Znak IZBRANA KAKOVOST mora biti sestavni del vidnega dela deklaracijske/sledljivostne etikete dobavitelja (pridelovalca/predelovalca). Znak IZBRANA KAKOVOST mora zavzemati najmanj 1/3 sledljivostne etikete (1/3 logo dobavitelja, 1/3 deklaracija).</p>	

<p>Sledljivostna etiketa, ki jo kupcu zagotovi dobavitelj, je nameščena v vidnem polju potrošniku, ali nameščena za cenovko. V kolikor pa se sadje preloži, se etiketa pozicionira poleg nepredpakiranega sadja ali nepredpakiranih izdelkov iz sadja, ali namesti za cenovko.</p>	
<p>Vodenje evidenc</p> <p>Kupec nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja IK je dolžan voditi evidence kupljenih in prodanih količin sadja označenega z IZBRANO KAKOVOSTJO. Evidence se lahko vodijo na prodajnem mestu ali centralno in jih je kupec dolžan predložiti najkasneje v roku 48 ur po zahtevi pristojnega organa.</p> <p>Navedena zahteva stopi v veljavo v treh letih od dneva objave potrjene specifikacije.</p>	<p>Evidence lahko izkazujejo večjo nabavo IK sadja od dejansko prodanega, kot ga določa zakonodaja o priznanem kalu, saj se upoštevajo napake šifer s strani potrošnika.</p>
<p>Označba »IK« na maloprodajnem računu</p> <p>Za nepredpakirano sadje in nepredpakirane izdelke iz sadja IZBRANA KAKOVOST je kupec dolžan na maloprodajnem računu zagotoviti najmanj navedbo artikla in oznako »IK«.</p> <p>Navedena zahteva stopi v veljavo v treh letih od dneva objave potrjene specifikacije.</p> <p>Določba iz prvega odstavka ne velja za primere, kjer veljavna zakonodaja dopušča izjemo od izdajanja računa, navajanja artikla na računu in v primeru prodaje preko prodajnih avtomatov.</p>	<p>Oznaka na računu je lahko navedena v okrajšani obliki »IK«.</p> <p>Kupec se lahko za označbo IK na maloprodajnem računu odloči pred iztekom prehodnega obdobja, če izpolnjuje vse pogoje.</p> <p>Veljavna zakonodaja npr. v primeru uporabe registrskih blagajn in prodaje preko avtomatov zaradi tehničnih omejitev dopušča, da je na računu naveden zgolj znesek in šifra za višino stopnje DDV.</p>

- Pridelovalec, ki prodaja lastno sadje neposredno končnemu potrošniku se certificira kot primarni pridelovalec, pri čemer mora izpolnjevati vse pogoje trženja iz Preglednice 4.

6 VODENJE EVIDENC

Vsi, ki so vključeni v shemo IZBRANA KAKOVOST vodijo zapise in evidence po posameznih kriterijih te specifikacije. Oblika zapisov na evidenčnih listih ni predpisana.

7 SISTEM NADZORA

Nadzor nad skladnostjo s specifikacijo je potrjen dvostopenjskemu nadzoru:

- prva stopnja nadzora je notranja kontrola v obratih vseh deležnikov v verigi, ki so vključeni v shemo IZBRANA KAKOVOST;

- druga stopnja nadzora je neodvisna zunanja kontrola, ki jo v obratih certificiranih pridelovalcev in predelovalcev izvajajo neodvisne organizacije za ugotavljanje skladnosti (certifikacijski organi) – v skladu s pravili certifikacijske sheme; Pidelovalci in predelovalci sadja se z vstopom v shemo Izbrana kakovost prostovoljno zavežejo k zagotavljanju nadstandardnih kriterijev, vendar je za visoko stopnjo zaupanja potrošnikov v proizvode z oznako IZBRANA KAKOVOST, nujen tudi nadzor pooblaščenih neodvisnih organizacij.

Zahteva specifikacije	Kriterij	Ukrepi za zagotavljanje skladnosti	Odgovornost za zagotavljanje skladnosti	Podlaga za ugotavljanje skladnosti/ evidence
3.1. Doseganje optimalne stopnje topne suhe snovi in zahteve glede vsebnosti vlage za lupinarje	Zapisane povprečne vrednosti topne suhe snovi za posamezno sadno vrsto (vrednosti zapisane v Preglednici 1) in vsebnost vlage za lupinarje – oreh in lešnik (Preglednica 2) za pridelovalce in predelovalce	Vodenje evidenc meritev stopnje topne suhe snovi in vsebnosti vlage za lupinarje – oreh in lešnik	Pridelovalec in predelovalec	Evidenca meritve stopnje topne suhe snovi in vsebnosti vlage za lupinarje – oreh in lešnik
3.2. Kratke transportne poti	Pridelava in predelava sadja v celoti poteka v isti državi. Transport sadja od pridelovalca do kupca je dovoljen v zračni razdalji največ 300 km.	- KMG MID pridelovalca, lokacija predelovalca,	Pridelovalec, Predelovalec	Spisek vseh dobaviteljev z naslovom
3.3. Gnojenje	Uporaba digestata in komposta ni dovoljena razen kapacitete manjše od 500 PE	Nadzor nad uporabo digestata in komposta v sadovnjakih	Pridelovalec	Evidenca o uporabi digestata in komposta v sadovnjakih
3.4. Omejitev vnosa čistega dušika v tla	Največja letna dovoljena količina čistega dušika na ha po posameznih sadnih vrstah, dodanega z gnojenjem (skladne vrednosti z zapisanimi parametri v Preglednici 3)	Gnojilni načrt, analiza tal	Pridelovalec	Evidenca o gnojenju
3.5. Širina herbicidnega pasu	Širina herbicidnega pasu ne sme presegati povprečja 1/3 neto površine nasada, ob pogoju, da je medvrstni prostor zatravljen	Nadzor nad širino herbicidnega pasu	Pridelovalec	Preverjanje širine herbicidnega pasu v sadovnjaku
Zahteva specifikacije	Kriterij	Ukrepi za zagotavljanje skladnosti	Odgovornost za zagotavljanje skladnosti	Podlaga za ugotavljanje skladnosti/ evidence

3.6. Varstvo rastlin	Pridelovalci smejo uporabljati le fitofarmacevtska sredstva, ki so registrirana v RS in se uporabljajo na način kot so predpisana v ekološki ali integrirani pridelavi sadja.	Nadzor nad porabo fitofarmacevtskih sredstev v sadovnjakih	Pridelovalec	Evidenca o porabi fitofarmacevtskih sredstev
3.7. Določitev obiralnega okna za jabolka v skladu z napovedjo	Upoštevanje optimalnega časa obiranja (s strani svetovalne službe ali na osnovi monitoringa pridelovalca)	Vodenje zapisov o zrelosti	Pridelovalec	Evidenca meritve stopnje topne suhe snovi
3.8. Predelava sadja	Določitev tehnoloških surovin/deležev v sadnem izdelku	Izdelane recepture, sledljivost, masne bilance	Pridelovalec	Proizvodna specifikacija izdelka (receptura) in masne bilance
4.1. Skladiščenje in pridelava za trg pri predelovalcu	Ločeno skladiščenje	Jasna določitev skladiščenja in označitev skladiščnih prostorov	Pridelovalec	Kontrola hladilnic pridelovalca
4.2. Hladilnica ali sortirnica pri pridelovalcu ali predelovalcu	Jasna označitev sadja IK v skladiščnih prostorih	Ločitev in označitev skladišča sadja IK in ostalega sadja	Pridelovalec Predelovalec	Kontrola hladilnic pridelovalca, predelovalca
5.1 Posebni pogoji trženja za pridelovalce in predelovalce	Upoštevanje zahtev iz specifikacije	Upoštevanje vseh kriterijev iz specifikacije in označenost skladno s Pravilnikom o postopku priznanja označbe »izbrana kakovost«	Pridelovalec, predelovalec	Kontrola pridelovalca, predelovalca
5.2 Posebni pogoji trženja za nepredpakirano sadje in izdelke iz sadja pri kupcu	Zapisane povprečne vrednosti topne suhe snovi za posamezno sadno vrsto (vrednosti zapisane v Preglednici 1)	Vodenje evidenc meritev stopnje topne suhe snovi	Kupec (distribucijski center ali skladišče) v primeru prodaje nepredpakiranega sadja in nepredpakiranih izdelkov iz sadja	Evidenca meritve stopnje topne suhe snovi nepredpakiranega sadja v distribucijskem centru ali skladišču kupca